

національного правосуддя, але й зміцнити свою роль як повноцінного суб'єкта міжнародного кримінального правопорядку. В умовах триваючої збройної агресії це набуває не лише правового, але й стратегічного значення для держави.

### *Список використаних джерел:*

1. Римський статут Міжнародного кримінального суду: Закон України від 21 серпня 2024 р. № 3909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3909-20>.
2. Андрушко А. В. Проблеми взаємодії України з Міжнародним кримінальним судом. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Вип. 94. С. 42–48. URL: <https://surl.li/sineew>
3. Annual Report of the International Criminal Court to the United Nations. 2025. URL: <https://surl.li/lskvue>
4. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05 квітня 2001 р. № 2341-III: станом на 01 січня 2026 р. URL: <https://surl.li/lsocwe>
5. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI: станом на 01 березня 2026 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
6. Schabas W. A. The International Criminal Court: A Commentary on the Rome Statute. 2nd ed. Oxford University Press, 2016. 1648 p. URL: <https://global.oup.com/>.

**Лесич Олександр Юрійович,**

здобувачка вищої освіти на  
навчально-наукового інституту права  
та психології НАВС

**Мартінова Єлизавета Сергіївна,**

здобувачка вищої освіти на  
навчально-наукового інституту права  
та психології НАВС

*Науковий керівник:*

**Хахуцяк Ольга Юріївна,**

завідувач кафедри кримінальної  
юстиції навчально-наукового  
інституту права та психології НАВС,  
кандидат юридичних наук, доцент

## **ЮРИСДИКЦІЯ ТА ПРАКТИКА МКС: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ**

Міжнародний кримінальний суд (далі – МКС) є постійним міжнародним судовим органом, створеним на основі Римського статуту

1998 року, який набрав чинності 1 липня 2002 році [1]. Основною метою діяльності Суду є забезпечення невідворотності кримінальної відповідальності осіб, винних у вчиненні найтяжчих міжнародних злочинів, що становлять загрозу міжнародному миру, безпеці та та основоположним правам людини. МКС здійснює свою діяльність як незалежна міжнародна інституція та функціонує на засадах співробітництва з державами-учасницями і міжнародними організаціями.

Юрисдикція МКС поширюється на злочин геноциду, злочини проти людяності, воєнні злочини та злочин агресії. Водночас реалізація повноважень Суду має комплементарний характер, оскільки МКС не підміняє національні судові системи, а втручається лише у випадках, коли держава не спроможна або не бажає здійснювати ефективне розслідування чи судовий розгляд відповідних кримінальних правопорушень.

Практика діяльності МКС свідчить про поступове формування міжнародних стандартів документування, розслідування та судового розгляду міжнародних злочинів. Значну увагу Суд приділяє справам, пов'язаним із збройними конфліктами, масовими порушеннями прав людини, депортацією цивільного населення, використанням заборонених методів ведення війни та переслідуванням цивільних осіб. Окремі провадження МКС стали важливими прецедентами у сфері міжнародного кримінального правосуддя та вплинули на подальший розвиток міжнародного гуманітарного права [2].

Сучасний етап функціонування МКС супроводжується низкою проблемних питань. Серед основних викликів варто виокремити складність виконання рішень Суду, залежність від співпраці держав, політичний вплив на міжнародні процеси, а також тривалість окремих проваджень. Дискусійним залишається питання ефективності механізмів примусового виконання рішень МКС, оскільки Суд не має власних правоохоронних органів та значною мірою залежить від міжнародної підтримки.

Особливої актуальності питання діяльності МКС набули для України в умовах збройної агресії російської федерації. Розслідування міжнародних злочинів, учинених на території України, зумовило необхідність активізації співпраці з міжнародними судовими інституціями, удосконалення національного кримінального процесуального законодавства та впровадження міжнародних стандартів фіксації воєнних злочинів. Водночас питання імплементації положень Римського статуту до законодавства України та забезпечення ефективної взаємодії з МКС залишаються предметом наукових дискусій і практичних напрацювань.

Отже, діяльність Міжнародного кримінального суду має важливе значення для забезпечення міжнародної кримінальної юстиції та утвердження принципу невідворотності відповідальності за міжнародні злочини [3]. Подальший розвиток практики МКС потребує удосконалення міжнародних механізмів співпраці, зміцнення ролі міжнародного

правосуддя та адаптації національного законодавства до сучасних викликів у сфері міжнародної безпеки.

***Список використаних джерел:***

1. Римський статут Міжнародного кримінального суду <https://www.icc-cpi.int>;
2. Міжнародний кримінальний суд. Situation in Ukraine: ICC Prosecutor opens investigation into alleged war crimes and crimes against humanity committed in Ukraine // Official website of the International Criminal Court. 2022.
3. Міжнародне кримінальне право / за ред. В. М. Репецького. Київ : Юрінком Інтер, 2021. 432 с.

**Макарова Олександра Сергіївна**

здобувачка вищої освіти на навчально-наукового інституту права та психології НАВС

*Науковий керівник:*

**Костилєва Тетяна Іванівна**

доцент кафедри кримінальної юстиції навчально-наукового інституту права та психології НАВС, кандидат юридичних наук

**ЦЕНТРАЛЬНІ ОРГАНИ УКРАЇНИ ЩОДО СПІВРОБІТНИЦТВА  
З МІЖНАРОДНИМ КРИМІНАЛЬНИМ СУДОМ**

Становлення України як повноправного учасника системи міжнародного кримінального правосуддя пройшло тривалий і складний шлях, що завершився офіційним набуттям статусу 125-ї держави-учасниці Римського статуту (далі - РС) з 1 січня 2025 року [1].

Взаємодія з Міжнародним кримінальним судом (далі - МКС) на сучасному етапі охоплює глибоку трансформацію національного кримінального та кримінального процесуального законодавства, розбудову спеціалізованих інституцій та впровадження інноваційних методик розслідування міжнародних злочинів [2, Розділ IX<sup>2</sup>].

Офіс Генерального прокурора (далі - ОГП) виступає центральним органом, що здійснює безпосередню оперативну взаємодію з Офісом Прокурора МКС.

Міністерство юстиції України (далі - Мін'юст) відіграє вирішальну роль у процесі правової адаптації національної системи до стандартів Римського статуту.